



## Velkommen til undervisningsopplegg om biologisk mangfold og naturopplevelse ved Østensjøvannet våtmarkssenter

Vi ønsker alle 8.-10. klasser velkomne til Østensjøvannet sitt undervisningsopplegg om biologisk mangfold og naturopplevelse. Opplegget tar utgangspunkt i naturen rundt Østensjøvannet og dekker mål i læreplanen i både naturfag og samfunnsfag. Det er gratis for skolene å delta. Opplegget varer i utgangspunktet i 3,5 timer inkludert lunsj, men varighet og klokkeslett kan tilpasses skolens ønske. I tillegg er det mulighet for både for- og etterarbeid. Opplegget holdes i mars, april og mai. Påmelding sendes til [toril.hasle@sabima.no](mailto:toril.hasle@sabima.no). Skriv gjerne hvilke dager som passer dere best. Førstemann til mølla, så ikke nøl med å ta kontakt! Maks 30 elever pr. gruppe.

### Innhold

Elevene får først en innføring i den spesielle naturen rundt Østensjøvannet, hvorfor det er så mange arter som lever her, samt de viktigste truslene naturen står ovenfor. Vi har en diskusjon om hva elevene tenker rundt sitt eget forhold til natur og naturopplevelser, og hvordan dette kan påvirke et miljøengasjement. Deretter går vi ut. Elevene lærer å bruke sansene aktivt for å bli mer årvåkne i naturen. Vi går en tur i området og naturveileder viser både truede og uønskede arter. Elevene lærer å kjenne igjen lyden av noen av de vanligste fuglene, og vi ser etter spor og sportegn. Er været godt spiser vi lunsjen ute. Ved dårlig vær kan vi spise inne på våtmarkssenteret. Etter lunsj blir elevene delt inn i grupper og får oppgaver de skal løse ute. Vi avslutter med en oppsummering for å repetere hva elevene har lært i løpet av opplegget.

### Mål for opplegget

Opplegget er forankret i læreplanen i naturfag. I "formål med faget" står det at "Kunnskap om, forståelse av og opplevelser i naturen kan fremme viljen til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling." Det er et hovedpoeng for oss på å engasjere elevene slik at de får et ønske om å ta vare naturen. På den måten kan de i framtiden bidra til en bærekraftig utvikling.

**Mål i læreplanen i naturfag** (etter 10. trinn) som dekkes under tema «mangfold i naturen». Elevene skal kunne:

- *undersøke og registrere biotiske og abiotiske faktorer i et økosystem i nærområdet og forklare sammenhenger mellom faktorene*
- *observere og gi eksempler på hvordan menneskelig aktivitet har påvirket et naturområde, undersøke ulike interessegruppers syn på påvirkningen og foreslå tiltak som kan verne naturen for framtidige generasjoner*

**Mål i læreplanen i samfunnsfag** (etter 10. trinn) som dekkes under tema «geografi». Elevene skal kunne:

- *utforske, beskrive og forklare natur- og kulturlandskapet i lokalsamfunnet*
- *undersøkje og diskutere bruk og misbruk av ressursar, konsekvensar det kan få for miljøet og samfunnet, og konflikta det kan skape lokalt og globalt*



Opplegget er forankret i den generelle delen av læreplanen, "det miljøbevisste mennesket", i avsnittet som omhandler naturglede:

*«Samtidig må opplæringa fremje gleda over fysisk aktivitet og naturens stordom, over å leve i eit vakkert land, over linjer i landskap og veksling i årstider. Og ho bør gjere ein audmjuk andsynes det uforklarlege, glad over friluftsliv, nøre hugen til å ferdast utanfor oppstukne vegar, til å bruke kropp og sansar for å oppdage nye stader og til å utforske omverda.*

*Friluftsliv rører både kropp, sinn og tanke. Fostringa må leggje vekt på samanhengen mellom naturforståing og naturoppleving: kunnskapen om elementa og om samspelet i livsmiljøet må gå saman med erkjenninga av at vi er avhengige av andre arter, samkjensla med dei og gleda over naturliv.»*



Undervisningen ledes av Randy Gunnar Lange. Randy er utdannet økolog fra Høyskolen i Telemark, har en master i naturforvaltning fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), samt et årskurs på fugl fra Høyskolen i Nord-Trøndelag. I mai 2016 fullfører han en lektorutdanning i realfag og naturbruk ved NMBU. Randy har tatt en rekke etterutdanningskurs i naturveiledning i USA. Han driver til daglig Ravn naturveiledning i Oslo, [www.naturveiledern.no](http://www.naturveiledern.no).



Østensjøvannet våtmarkssenter drives av Østensjøvannets Venner. Senteret er en del av Oslo våtmarkssenter, et senter med statlig autorisasjon som nasjonalt våtmarkssenter. Østensjøvannet våtmarkssenter har en partnerskapsavtale med Oslo kommune som gjør at vi kan tilby skolene i Oslo gratis undervisning ved senteret. Sjekk også ut vår hjemmeside <http://www.ostensjovannet.no/senteret/>.

Oppmøte på  
Østensjøvannet  
våtmarkssenter,  
Enebakkveien 278  
(ved Havnehagan  
friluftsbarnhage).  
Nærmeste busstopp  
er Lille Langerud.

